

Corsa	Refnr.	Naam	Adres	Postcode	Type indiener	Opmerkingen/notities
19Ik.2043	1	AVG*	Bevershoekstraat 87	3295 AE 's-Gravendeel		
19IK.2216	2	Vogelwerkgroep De Kempen	De Gaspeldoorn 17	5531 CH Bladel		
19IK.2215	3	Stichting Brabantse Milieu Federatie	Spoorlaan 434	5038 CH Tilburg		Mede namens Stichting Groen Kempenland
19IK.2233	4	AVG*	Park de Tipmast 26	5531 RX Bladel		
19IK.2257	5	AVG*	t Holland 7	5541 PK Reuel		Woordvoerder Werkgroep "Geen windmolens in Reusel"
19IK.2258	6	Stichting Mileu-werkgroep Kempenland	Looerheideweg 17	5571 TZ Bergeijk		
19IK.2269	7	Goorts-Coppens Advocaten/Adviseurs	Postbus 41	5750 AA Deurne		Namens 17 adressen
19IK.2268	8	Zypp Advocaten	Postbus 911	6800 AX Arnhem		Namens 5 adressen
20IK.0011	9	AVG*	Egyptischedijk 6	5531 NE Bladel		
19IK.2271	10	Hengelsport Vereniging Haal op	Dwarsstraat 7	5531 CE Bladel		Visvijver Neerven, te laat ingediend, wordt niet ontvankelijk verklaard, maar wel beoordeeld.

* I.v.m. AVG zijn deze geanonimiseerd.

Ruimtelijk				
Corsanr	Referentienr.	Zienswijze	Reactie	Leidt tot aanpassing omgevingsvergunning
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener geeft aan dat een regionale ruimtelijke visie op de locaties ontbreekt, waarbij het haalbaarheidsonderzoek van de Kempengemeenten naar grootschalige wind- en zonne-energie niet voldoet als ruimtelijke visie. De indiener verwijst naar hun brief d.d. 5 december 2018.	Het haalbaarheidsonderzoek van de Kempengemeenten naar grootschalige wind- en zonne-energie is niet bedoeld en vastgesteld als ruimtelijke visie. De 'Goede Ruimtelijke Onderbouwing (GROB) weegt de ruimtelijke aanvaardbaarheid en uitvoerbaarheid van dit specifieke project af. Zo is in hoofdstuk 2 van de GROB uitgebreid ingegaan op de inpasbaarheid van het initiatief binnen de verschillende beleidsvelden van het rijk, de provincie en de gemeente. Zo gaat de Kempische klimaatvisie en de Toekomstvisie 2030 in op het energieneutraal zijn per 2025. Dit heeft een verdere doorvertaling gekregen in de omgevingsvisie, waarbij voor het primaat landbouw in ieder geval de strategie is uitgesproken om innovaties in grootschalige intensieve dierhouderijen en grootschalige energieopwekking te stimuleren. Voorts is voor de onderbouwing van het aanstaande beleids- en toetsingskader voor grootschalige wind- en zonneparken vrijwillig en vormvrij een planMER opgesteld. Hierin is een locatiestudie opgenomen voor mogelijke andere locaties binnen de gemeente waar, op basis van bepaalde milieu-uitgangspunten, het onderzoeken van de haalbaarheid van dat windpark voorstelbaar is. Hierin is ook uitgesproken dat in Reusel-De Mierden het voorkeursalternatief voor het realiseren van een windpark in het zuiden van de gemeente ligt. Dit planvoornemen samen met de projectMER geeft daar invulling aan.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener mist een onderbouwing over hoe natuur, landschap en leefomgeving meeprofiteren en mist de onderbouwing van maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in art. 6.18 Verordening ruimte.	In de GROB wordt uitvoerig ingegaan op de maatschappelijke meerwaarde die dit project met zich mee brengt voor natuur, landschap en leefomgeving. Een en ander staat uitgewerkt in paragraaf 2.3.4. In het kort worden compensatiemaatregelen genomen voor de aantasting of verstoring van het gebied aangeduid als NNB, wordt extra natuur aangelegd, worden landschappelijke maatregelen genomen en vindt er een afdracht plaats naar een gebiedsfonds waarmee een financiële bijdrage wordt geleverd aan zowel de directe omwonenden (straal van 900 meter) als aan overige omwonenden. Omwonenden krijgen voorts de mogelijkheid te participeren. De intentie is dat 100% van het eigen vermogen lokaal wordt ingebracht, 75% vanuit de directe omgeving (straal 900 meter) en 25% vanuit overige bewoners uit de gemeente in de vorm van bijvoorbeeld obligatieleningen. Tot slot wordt opgemerkt dat per 5 november 2019 de Interim Omgevingsverordening (IOV) van kracht is geworden. Deze vervangt de provinciale Verordening ruimte. Op grond van artikel 3.37, lid 1 sub c IOV is nieuwvestiging van windturbines alleen mogelijk als de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft, waaronder de mogelijkheid voor de omgeving om te participeren in het project. Gelet op het voorgaande wordt hieraan voldaan.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener betwijfelt de onlosmakelijkheid van de vergunning voor de aanleg van wegen, kraanopstelplaatsen en elektrische infrastructuur ten opzichte van de vergunning voor de aanleg van de windturbine. (pg 1)	De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs) heeft meerdere malen in windprojecten overwogen dat er geen onlosmakelijke samenhang bestaat tussen de activiteiten aanleg van wegen, leidingen en kabels en de bouw van inkoopstations met de activiteiten oprichten van een inrichting en bouwen van windturbines, als deze fysiek van elkaar zijn te onderscheiden (zie bijvoorbeeld uitspraak 21 februari 2018 Windpark De Drentse Monden-Oostermoer ECLI:NL:RVS:2018:616).	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener vindt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke onderbouwing, gezien de verlening van de omgevingsvergunning conflicteert met met de Regionale Energiestrategie (RES) waaraan momenteel wordt gewerkt. Tevens stelt de indiener dat het niet past dat gemeenten vanuit eigen ambitie en zonder afstemming met de regio een omgevingsvergunning verleend.	De Regionale Energie Strategie (RES) gaat over de aanpak van de energietransitie in de desbetreffende regio. Zo is de doelstelling van de RES om in 2030 50% van de benodigde energie lokaal op duurzame wijze op te wekken en in 2050 100%. Windenergie maakt onderdeel uit van de RES als duurzame energie-bron. De RES gaat verder niet in op specifieke projecten of locaties. Dit planvoornemen past daarmee bin-nen de doelen van de RES. Voorts is de gemeentelijke ambitie geënt op regionale afspraken en doelen. Dit is eerder al vastgelegd in de Kempische Klimaatvisie en de gemeentelijke Toekomstvisie. Daarnaast is op dit moment het Beleids- en afwegingskader voor grootschalige wind- en zonneparken in voorbereiding dat door alle Kempengemeenten gezamenlijk wordt opgesteld, waarin de komst van dit windpark is meegenomen in de afwegingen. Er vindt dus wel degelijk afstemming met de regio plaats.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener stelt dat de aangevraagde activiteiten conflicteren met de bescherming van waarden in de groenblauwe mantel (art 6.1 Vr).	Per 5 november 2019 is de provinciale Verordening ruimte vervangen voor de Interim Omgevingsverordening (IOV). De regeling voor windturbines in de groenblauwe mantel zijn daarin gewijzigd. Er wordt nu uitgegaan van windturbines in het landelijk gebied, met aanvullende regels voor windturbines in het natuur netwerk Brabant. In de ontwerp goede ruimtelijke onderbouwing staat in in paragraaf 2.3 onderbouwd waarom de nieuwvestiging van windturbines in de groenblauwe mantel wel toelaatbaar is. Conflictering met waarden in de groenblauwe mantel maken geen onderdeel uit van de regels. In de IOV overigens nog steeds niet. De paragraaf in de GROB wordt aangepast en geeft een toelichting waarom het initiatief past binnen regels gesteld in de IOV.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3,6	Indiener stelt dat in attentiegebied NNB geen ingrepen met een negatief effect op de waterhuishouding mogen plaatsvinden (art. 12 Vr)	De Verordening ruimte is per 5 november 2019 vervangen door de Interim Omgevings Verordening. Het betreffende artikel staat nu geregeld in artikel 3.26 lid 1. Ten aanzien van de zienswijze het volgende. Deze stellingname wordt niet verder onderbouwd. Over de wijze van omgaan met de waterhuishouding heeft al nadere afstemming met het Waterschap de Dommel plaatsgevonden in het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de watertoets. De reactie van het waterschap is onverhoopt niet duidelijk toegevoegd aan de 'goede ruimtelijke onderbouwing' bij het ontwerpbesluit omgevingsvergunning. Deze wordt alsnog toegevoegd. De reactie van het waterschap maakt wel onderdeel uit van het ontwerp-besluit dit heeft met de overige stukken gezamenlijk ter inzage gelegen. De windturbines hebben geen negatief effect op de waterhuishouding.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende bijlagen, namelijk: de vooroverlegreactie van het Waterschap en de Watertoets worden toegevoegd aan de GROB als bijlage.

19IK.2215 19IK.2258	3,6	<p>De indiener stelt dat het verzoek tot herbegrenzing van NNB niet voldoet aan de voorwaarden als bedoeld in art. 5.5 Vr en dat getoetst dient te worden aan art 5.3 Vr, omdat:</p> <p>a. er geen sprake is van een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het NNB in het betreffende gebied. Voor de toepassing van dit artikel gaat het doorgaans om ingrepen van minder dan 1 hectare met een 'lagere' kwaliteit. Deze omgevingsvergunning heeft betrekking op een omvang van meer dan 5 ha.</p> <p>b. de voorgestelde ingreep niet leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het NNB als geheel. Er is nog geen natuurcompensatieplan waaruit blijkt hoe groot de aantasting en verstoring is en hoe groot de compensatie is die wordt voorgesteld en van welke kwaliteit.</p> <p>c. de voorgestelde ingreep niet is onderbouwd met een afweging van alternatieven. Er zijn geen alternatieven onderzocht en afgewogen.</p> <p>d. de voorgestelde ingreep niet vergezeld gaat van zodanige maatregelen dat er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing. Het windproject Agro-Wind is niet landschappelijk en natuurlijk in te passen en het plan gaat geheel voorbij aan dergelijke maatregelen.</p> <p>e. de uitvoering van de voorgestelde ingreep en de daarbij betrokken maatregelen en de monitoring daarvan zijn niet verzekerd. Die maatregelen zijn er dus niet.</p> <p>f. er niet wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren van verlies van ecologische waarden en kenmerken bedoeld in artikel 5.6 (compensatieregels).</p>	<p>De Verordening ruimte is per 5 november 2019 vervangen door de Interim Omgevings Verordening (IOV). Kleinschalige herbegrenzing staat nu geregeld in artikel 3.21. In de toelichting van dit artikel staat het volgende gesteld: "wat kleinschalig is, kan per geval verschillen betreft maatwerk". Ten aanzien van de zienswijze verder het volgende. a. de IOV bepaalt niet dat dit gaat op lage kwaliteit en minder dan 1 hectare. Op basis van de omvang van de totale oppervlakte van het onderhavige NNB gebied is 5 hectare een beperkte aantasting, die zich bevindt aan de randen van het NNB gebied. b. er is wel degelijk een compensatieplan opgesteld die als bijlage is toegevoegd aan de 'goede ruimtelijke onderbouwing' bij de aanvraag omgevingsvergunning. Het compensatieplan stelt de mate van aantasting van het NNB vast en geeft aan hoe en waar dit gecompenseerd wordt. Daarnaast bevat het compensatieplan een aanvulling van de natuurontwikkeling bovenop de compensatieverplichting. c. het compensatieplan verwijst voor wat betreft de alternatievenafweging naar het MER, waarbij natuur (en dus ook de NNB) een volwaardige rol heeft gespeeld in de afweging van verschillende inrichtingsalternatieven. Verwezen wordt naar het MER en hoofdstuk 6 van de GROB. d. Deze stellingname is niet verder onderbouwd. Het compensatieplan geeft maatregelen voor de natuurlijke inpassing en verwijst voor de landschappelijke inpassing naar de GROB. Paragraaf 4.3 geeft het landschappelijk beeld van de windturbines. De maat en schaal van moderne windturbines zijn namelijk zodanig groot dat feitelijk niet gesproken kan worden van een landschappelijke inpassing, maar eerder van een landschappelijk beeld. Er worden dan ook geen maatregelen voor landschappelijke inpassing voorgesteld anders dan in het compensatieplan beschreven. e. verzekering van de maatregelen is geregeld via de anterieure overeenkomst en door het planologisch te regelen met de afwijking bestemmingsplan omgevingsvergunning. f. Deze stellingname wordt niet nader onderbouwd. Hoofdstuk 6 van de GROB en het compensatieplan geven gezamenlijk de onderbouwing. Voor de benodigde compensatie is uitgegaan van de maximum afmetingen die voor het windpark planologisch worden vastgelegd.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2215 19IK.2258	3,6	<p>De volgende factoren zijn volgens de indiener eveneens niet betrokken in het compensatieplan: verstoring door aanleg, slagschaduw, overdraai, lichthinder, aanleg van kabels en trafohuis, aanleg van onderhoudswegen. Indiener stelt dat extra moet worden gecompenseerd doordat de compensatie binnen de invloedssfeer van de ingroep plaatsvindt.</p>	<p>In artikel 3.22 van de IOV (voorheen artikel 5.6 Vr) zijn door de provincie regels gesteld over compensatie. In paragraaf 6.3.1 van de GROB wordt hier uitvoerig op ingegaan. Voor verstoring en benodigde compensatie is uitgegaan van de maximum afmetingen voor de windturbines en benodigde voorzieningen en een luide turbine voor de effecten door verstoring (worst case insteek) waardoor het compensatieplan niet afhankelijk is van de uiteindelijke turbinekeuze. In de GROB, paragraaf 4.2 en in het MER in paragraaf 8.1.5, 9.2.2, 9.7 en 17.3.4 en in bijlage 4 is lichthinder vanwege het windpark beoordeeld. Er zijn diverse maatregelen voorgesteld die zowel de veiligheid van het luchtverkeer dienen als de gevolgen voor de natuur en omgeving beperken. In voorschrift 5 van de omgevingsvergunning voor bouwen is zeker gesteld dat voorafgaand aan de bouw een verlichtingsplan wordt opgesteld en moet worden goedgekeurd. Voorts maakt de aanleg van de kabels geen onderdeel uit van de ruimtelijke procedure (planologisch niet relevant). Verstoring door indirecte aantasting (geluid, trillingen, licht) is meegenomen (zie hiervoor bijlage 4, paragraaf 4.2 van het Compensatieplan).</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2215 19IK.2258	3,6	<p>Het is de indiener onduidelijk hoe dit plan leidt tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het NNB. De kwantitatieve versterking schiet tekort omdat 75% van het verloren gegane NNB wordt gecompenseerd, omdat het nog niet is ingericht.</p>	<p>Het compensatieplan en wijze van invulling compensatie is tot stand gekomen in afstemming met de provincie zodat op de juiste manier invulling wordt gegeven aan de vereisten van de Verordening ruimte. Overigens is Inmiddels de Interim verordening ruimte in werking getreden is daarmee de Verordening ruimte ko-men te vervallen. Deze regeling is echter gelijk gebleven. Met 75% wordt waarschijnlijk bedoeld op het feit dat in paragraaf 4.2 van het compensatieplan staat aangegeven dat bij fysieke compensatie dient 3/4e van het te compenseren oppervlak te worden ingericht als natuur. Deze compensatiefactor is bepaald door de provincie en gaat niet over kwantitatieve versterking maar over directe aantasting van (nog te realiseren) NNB. Het te compenseren effect op de NNB bestaat uit directe en indirecte aantasting. De provincie stelt dat door middel van de compensatie het effect van de ingreep wordt gemitigeerd (effect is nul in totaal), derhalve beslaat het compensatieplan ook een grotere natuurontwikkeling dan alleen deze compensatie, waardoor er sprake is van een kwantitatieve versterking.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2215 19IK.2258	3,6	<p>In het natuurcompensatieplan vraagt de indiener om meer duidelijkheid over:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 areaal vernietigde natuur NNB, in omvang en kwaliteit (beheertypen die er nu liggen) 2 areaal verstoorde natuur, in omvang en kwaliteit (beheertypen die er nu liggen) 3 aantasting soorten en vernietigd leefgebied op grond van Wnb 4 vernietigde houtopstanden en boscompensatie 5 de nieuwe compensatienatuur met locatie en te realiseren natuurdoeltype 	<p>zie compensatieplan: 1) areaal vernietigde natuur NNB zie paragraaf 4.1 en voor huidige beheertypen paragraaf 4.2. 2) voor verstoring zie indirecte aantasting in paragraaf 4.3. 3) Aantasting soorten en leefgebied Wnb is geen onderdeel van het compensatieplan maar toetsing Wnb en te vinden in paragraaf 5.5 GROB en bijbehorende bijlage natuur. 4) Houtopstanden en boscompensatie maakt ook onderdeel uit van Wnb toetsing. Er is hiervoor geen Wnb aanvraag noodzakelijk omdat deze activiteit niet wordt vergund. 5) Nieuwe compensatie natuur staat beschreven in hoofdstuk 5 compensatieplan. De volledige compensatieopgave is tot stand gekomen in nauwe afstemming met de provincie en voldoet daarmee aan de IOV.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>

19IK.2215 19IK.2258	3,6	<p>Indiener stelt dat de ontwerp-omgevingsvergunning een ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt die niet inpasbaar is in de omgeving, gelet op art. 3.1 Vr. Het gaat om de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Kempense Bossen wordt door de autosnelweg doorsneden op de grond. Hier komt de barrièrewerking in de lucht bij door de windturbines. - Het landschapspanorama van het open gebied van de Cartierheide wordt aangetast, tevens in cumulatie met bestaande en nieuwe windparken. - De windturbines zijn zichtbaar vanuit alle richtingen en ondermijnen de identiteit van het landschap. De windturbines zijn qua maat en schaal niet geschikt in het landschap. 	Zie paragraaf 4.3 van de GROB voor landschappelijk beeld. De maat en schaal van moderne windturbines zijn zodanig groot dat feitelijk niet gesproken kan worden van een landschappelijke inpassing, maar eerder van een landschappelijk beeld. Onderbouwd is wat het landschappelijk effect is van de windturbines. De gemeente acht dit acceptabel.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener betwijfelt de onlosmakelijkheid van de vergunning voor de aanleg van wegen, kraanopstelplaatsen en elektrische infrastructuur ten opzichte van de vergunning voor de aanleg van de windturbine.	De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs) heeft meerdere malen in windprojecten overwogen dat er geen onlosmakelijke samenhang bestaat tussen de activiteiten aanleg van wegen, leidingen en kabels en de bouw van inkoopstations met de activiteiten oprichten van een inrichting en bouwen van windturbines, als deze fysiek van elkaar zijn te onderscheiden (zie bijvoorbeeld uitspraak 21 februari 2018 Windpark De Drentse Monden-Oostermoer ECLI:NL:RVS:2018:616).	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het bestemmingsplan, het aanbrengen van oppervlakteverhardingen en verzetten van grond vergunningsplichtig zijn en meent dat dit activiteiten zijn die onlosmakelijk samenhangen met de activiteiten waarvoor nu de ontwerp-vergunning is afgegeven.	De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs) heeft meerdere malen in windprojecten overwogen dat er geen onlosmakelijke samenhang bestaat tussen de activiteiten aanleg van wegen, leidingen en kabels en de bouw van inkoopstations met de activiteiten oprichten van een inrichting en bouwen van windturbines, als deze fysiek van elkaar zijn te onderscheiden (zie bijvoorbeeld uitspraak 21 februari 2018 Windpark De Drentse Monden-Oostermoer ECLI:NL:RVS:2018:616). Deze (eventueel benodigde) vergunningen mogen derhalve later aangevraagd worden.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening, omdat de omgevingsvergunning strijdig is met Interimverordening Noord-Brabant. Volgens de indiener is onvoldoende rekening gehouden met de drie basisprincipes volgens artikel 3.9:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zorgvuldig ruimtegebruik: indiener stelt dat uit de interimverordening kan worden afgeleid dat pas gebieden die niet behoren tot 'bestaande ruimte' worden ingezet als er onvoldoende ruimte is, waarbij logischerwijs slechts extra ruimte wordt gebruikt die strikt noodzakelijk is. Om deze redenen acht de indiener het onbegrijpelijk hoe zorgvuldig ruimtegebruik zich verhoudt met een wijziging van 8 naar 11 windturbines. 2. Lagenbenadering: Het wordt niet duidelijk hoe de ondergrond zich verhoudt tot de bovenste laag, bijvoorbeeld hoe het project zijn weerslag heeft op de bodem in relatie tot de volksgezondheid (art 3.7). 3. Meerwaardecreatie en kwaliteitsverbetering landschap: indiener ziet niet in hoe het windpark een kwaliteitsverbetering van het landschap oplevert, met de opmerking dat kwaliteitsverbetering niet het toegevoegde areaal aan het NNB betreft. 	<p>De Interim omgevingsverordening Noord-Brabant is op 25 oktober 2019 vastgesteld. Vlak voor de ter inzage legging van de ontwerp-beschikking voor Windpark Agro-Wind. Inhoudelijk is daardoor de Interimverordening nog niet integraal verwerkt in de GROB, maar er is wel degelijk getoetst aan de Interimverordening in paragraaf 2.3.4 van de GROB. De Interimverordening leidt ook inhoudelijk niet tot een andere afweging. De Interim omgevingsverordening is vastgesteld, omdat de provincie met haar regels wil aansluiten op de werkwijze van de Omgevingsvisie en de Omgevingswet die per 1 januari 2021 in werking gaat treden. Daarom is ervoor gekozen om de verschillende provinciale verordeningen voor de fysieke leefomgeving samen te voegen tot één Interim Omgevingsverordening. De Interimverordening is beleidsneutraal van karakter. Dat betekent dat er alleen inhoudelijke wijzigingen zijn doorgevoerd als die rechtstreeks voortvloeien uit vastgesteld beleid. Voor het overige zijn regels ongewijzigd gebleven. Vermoedelijk doelt indiener met haar verwijzing op artikel 3.5 van de Interimverordening ten aanzien van de drie basisprincipes en niet op artikel 3.9.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het doel van zorgvuldig ruimtegebruik is volgens de toelichting op Interimverordening het optimaal mogelijk benutten van bestaand bebouwd gebied. Het optimaal benutten van de bestaande bebouwde omgeving draagt bij aan het behoud van de openheid en kwaliteit van het buitengebied en aan hergebruik van leegkomende of bebouwingslocaties in zowel stedelijk als landelijk gebied. Voor windturbines geldt dat het vinden van een plek in bestaand stedelijk gebied lastig is vanwege bewoning waardoor landelijk gebied vaak een meer daarvoor aangewezen plek is. Omdat windturbines een beperkt ruimtegebruik hebben kunnen de gronden onder de windturbine nog steeds agrarisch gebruikt worden en dus geven windturbines in het landelijk gebied hoe dan ook invulling aan zorgvuldig ruimtegebruik, los van het aantal. 2. De toepassing van de lagenbenadering is een hulpmiddel om de effecten van een ontwikkeling in beeld te brengen en is niet iets nieuws. De lagenbenadering is wel degelijk impliciet en expliciet benut in de afweging van verschillende milieueffecten in zowel het MER als de GROB, zoals bijvoorbeeld over veiligheid, bodemkwaliteit, waterhuishouding, cultuurhistorie maar ook over natuur, landschap en gezondheid. 3. De Interimverordening bepaalt ten aanzien van kwaliteitsverbetering landschap: "Een bestemmingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in Landelijk Gebied bepaalt dat die ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving.". Zoals ook in paragraaf 2.3.4 van de GROB staat toegelicht wordt 7,5% van de grondvergoeding jaarlijks als landschapsinvestering ingezet voor kwaliteitsverbetering van het landschap. 	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening, omdat de omgevingsvergunning strijdig is met art. 3.37 Interimverordening Noord-Brabant, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatschappelijke meerwaarde ontbreekt, gezien indiener meent dat inwoners onvoldoende zijn betrokken in het project. - Het plan niet inpasbaar is in de omgeving, gezien onvoldoende aandacht is besteed aan cumulatie met Windpark De Pals en aan windparkbeleving van omwonenden. 	Artikel 3.37 Interim Omgevingsverordening is een samenvoeging van artikel 6.18 en 7.19 Verordening ruimte. In paragraaf 2.3.4. onder kop 'Windturbines in de Groenblauwe mantel' wordt onder 'maatschappelijke meerwaarde' ingegaan op hoe maatschappelijke meerwaarde wordt gecreëerd met het windpark. Dat indiener van mening is dat inwoners onvoldoende zijn gehoord, doet er niet aan af dat er wel degelijk maatschappelijke meerwaarde wordt gecreëerd. De inpasbaarheid van het plan zoals in paragraaf 4.3 en hoofdstuk 9 van bijlage 1 van de GROB wordt toegelicht op basis van een beoordeling van een landschapsarchitect. Geconstateerd wordt dat het landschap qua schaal en maat geschikt is voor windturbines. In de landschappelijke beoordeling wordt de beleving van het windpark op verschillende schaalniveaus beschreven als ook de wisselwerking met Windpark De Pals.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening, omdat de nut en noodzaak ontbreekt van herbegrenzing. Er is niet voldaan aan art. 3.21 van de Interimverordening Noord-Brabant, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijziging niet kleinschalig is. - er geen sprake is van een beperkte aantasting van ecologische waarden. - onvoldoende afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden. 	<p>De afweging van artikel 3.21 Interim verordening ('oude' artikel 5.5 Verordening Ruimte) is wel degelijk gedaan in het compensatieplan (bijlage bij GROB) en in hoofdstuk 6 GROB. De toepassing van het artikel is in afstemming met de provincie als bevoegd gezag gekozen en uitgewerkt. De wijziging voor een kleinschalige ingreep gaat om een beperkte aantasting van de NNB en dat wordt nader onderbouwd. Ook een afweging van alternatieven is wel degelijk meegenomen. De afweging van alternatieven heeft in het MER integraal plaatsgevonden waarbij ook invloed op NNB is meegenomen.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat de noodzaak van het windpark ontbreekt omdat het plangebied niet is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en vraagt zich af waarom op deze locatie is gekozen voor een windpark.</p>	<p>Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie wordt in het SVIR aangemerkt als een nationaal belang. Locaties voor grootschalige windenergie die kansrijk zijn in het SVIR opgenomen en uitgewerkt in de Structuurvisie Windenergie op Land (SWOL). Het kabinet heeft in de SWOL elf gebieden aangewezen waar grootschalige windturbineparken op land mogen komen. Om de landelijke doelstelling van 6.000 MW windenergie op land te halen is het noodzakelijk dat ook buiten deze gebieden ruimte wordt geboden voor kleinere windturbineparken. Provincies zijn primair verantwoordelijk dat de rest van de landelijke doelstelling in kleinere windparken worden gerealiseerd, maar gemeenten kunnen daar ook initiatief in nemen in afstemming met de provincie. Windpark Agro-Wind is één van de kleinere windturbineparken, die samen zorg moeten dragen voor nog eens de helft van de doelstelling aan opgesteld vermogen windenergie op land. Ten aanzien van de locatiekeuze wordt opgemerkt dat, mede naar aanleiding van een opmerking van de commissie m.e.r. aan de goede ruimtelijke onderbouwing een paragraaf wordt toegevoegd met een locatieafweging ten opzichte van andere potentiële locaties binnen de gemeente Reusel-De Mierden.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken, in die zin dat mede naar aanleiding van de reactie van de commissie m.e.r. aan de GROB een locatieafweging wordt toegevoegd. Korthedshalve wordt hier verder naar verwezen.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat niet is nagegaan of er op Belgisch grondgebied nog mogelijkheden zijn die tot nu toe onbenut zijn gebleven maar die op grond van het planologisch kader van België wel rechtstreeks zijn toegestaan.</p>	<p>Er is wel degelijk onderzoek gedaan naar relevante mogelijkheden. Bij de beschrijving van de huidige situatie in het GROB (paragraaf 3.1) staat dit beschreven. Zo is er ook rekening gehouden met een niet bestaand, maar wel vergund, windpark in België. Overigens is het afhankelijk van het milieuaspect of iets al dan niet nog relevant is. Voor het aspect landschap zijn andere windturbines op grote afstand relevant maar voor geluid zijn alleen (geplande) woningen net over de grens in België relevant als toetspunt. Bovendien is de eigendomsituatie van gronden van belang voor uitvoerbaarheid van het project.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat in het akoestisch onderzoek 19 woningen worden beschouwd als woningen behorend tot de sfeer van de inrichting. Indiener geeft aan dat deze niet nogmaals als bedrijfswoning kunnen worden aangeduid omdat vrijwel alle woningen vanwege andere bedrijfsactiviteiten als bedrijfswoning zijn aangemerkt</p>	<p>Er worden 8 woningen betrokken bij de sfeer van de inrichting van het windpark, zoals dat beschreven staat in paragraaf 5.1 van de GROB. De woningen waar indiener op doelt zijn weliswaar deelnemers in het initiatief van het windpark, maar worden op de eerstgenoemde acht woningen na als woning van derden beschouwd in het akoestisch onderzoek en de GROB. Er is geen sprake van aanwijzing als 'bedrijfswoningen' omdat een woning inderdaad maar tot één (milieu)inrichting kan behoren en agrarische bedrijfswoningen al bedrijfswoningen zijn van de inrichting van het agrarische bedrijf.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat het niet reëel is dat er voor 11 windturbines 19 woningen zijn die als bedrijfswoning moeten worden aangeduid en waarvan de bewoners een toezichhoudende taak verrichten of anderszins een technische, organisatorische of functionele binding hebben.</p>	<p>Dat is ook het niet het geval. Er zijn slechts acht woningen aangewezen als 'woning behorende tot de sfeer van de inrichting' waarvan de technische, organisatorische en functionele bindingen zijn aangetoond. Overige woningen zijn aangemerkt als woning van derden.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat niet is onderzocht in hoeverre deze woningen ook daadwerkelijk worden bewoond door participanten in het project, gezien meerdere woningen aan derden worden verhuurd.</p>	<p>Verwezen wordt naar tabel 5.1 in paragraaf 5.1 van de GROB. Daar wordt de binding per 'sfeerwoning' toegelicht. De bewoners en tevens eigenaren van de sfeerwoningen zijn tevens (mede-)initiatiefnemer, investeerder en over het algemeen grondeigenaar van gronden waarop windpark Agro-Wind is gepland. Allen zijn ook lid van de vereniging welke eigenaar is van het windpark.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat aanvrager bedrijfswoningen als zodanig definieert als deze niet aan de geluidsvoorschriften kan voldoen, en niet aan de criteria van de Wet milieubeheer.</p>	<p>Deze veronderstelling is onjuist. Verwezen wordt naar tabel 5.1 in paragraaf 5.1 van de GROB. De binding is op basis van de Wet milieubeheer aangetoond.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Indiener stelt dat, ondanks de definitie van bedrijfswoningen, de goede ruimtelijke onderbouwing niet onverlet laat dat de planwetgever een afweging dient te maken over het woon- en leefklimaat ter plaatse van bedrijfswoningen.</p>	<p>Het bevoegd gezag dient een afweging te maken of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van 'sfeerwoningen', ondanks dat niet aan de geldende norm hoeft te worden voldaan. Daarom is ook bij 'sfeerwoningen' de geluid- en slagsluduwbelasting berekend en getoond en is de afweging over de aanvaardbaarheid gemaakt in de GROB.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2268	8	<p>Indiener stelt dat de gemeentelijke coördinatieregeling die tevens van toepassing is op 'nog niet benoemde besluiten, passend binnen het project' in strijd is met de wet. Toepassing van de coördinatieregeling leidt er weliswaar niet toe dat de bundeling en parallelschakeling van procedures verplicht wordt. Indiener stelt dat deze nog niet benoemde besluiten ook ter inzage dienen te worden gelegd zodat rechtzoekenden ook op deze onderdelen een zienswijzen kunnen geven.</p>	<p>De besluiten die nu onder de werking van de coördinatieregeling worden meegenomen zijn ook ter inzage gelegd. Het is evenwel mogelijk om de coördinatieregeling van toepassing te laten zijn in meerdere fasen van een project.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>

19IK.2268	8	Indiener stelt dat uit de onderliggende stukken niet volgt dat is komen vast te staan dat er tussen al deze woningen en het windpark zodanige technische, organisatorische of functionele bindingen zijn, dat deze tot de inrichting kunnen worden gerekend.	In paragraaf 5.1 van de goede ruimtelijke onderbouwing is uitvoerig gemotiveerd waarom sprake is van bedrijfswoningen als bedoeld artikel 1.1 lid 4 van de Wet milieubeheer. Er moet sprake zijn van technische, organisatorische of functionele bindingen tussen de woning en de inrichting. Er is gemotiveerd dat hier sprake is van investeerder/initiatiefnemer en tevens inbrenger van grond voor de windturbines. Daarnaast zijn de eigenaren en ook bewoners van de bedrijfswoningen lid van de vereniging. Er is in voldoende mate aangetoond dat er een technische, organisatorische en functionele binding is tussen de bedrijfswoning en de inrichting. Aan deze bindingen liggen voorts veelal private overeenkomsten ten grondslag. Vanwege privacygevoelige informatie is het onwenselijk deze stukken openbaar ter inzage te leggen. Het bevoegd gezag is verplicht zich er voor besluitvorming van te vergewissen dat de bindingen in voldoende mate zijn aangetoond en krijgen daarvoor inzage in de stukken. In hoofdlijnen zijn de bindingen voor een ieder opgenomen in paragraaf 5.1 van de GROB. Het bevoegd gezag heeft in lijn hiermee de 'bindingen' gecontroleerd. Tot slot wordt opgemerkt dat in de milieuvorschriften van de omgevingsvergunning onder punt 8 is vastgelegd dat deze woningen als bedrijfswoningen zijn aangemerkt voor deze inrichting.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat het ontwerpbesluit strijdig is met het geldende provinciale planologische beleid.	Zie eerdere beantwoording. Er is sprake van passendheid binnen provinciaal beleid.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat zowel de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) als de provincie Noord-Brabant het plangebied niet als kansrijk gebied hebben aangewezen.	Voor aanwijzing in het SVIR wordt naar eerdere beantwoording verwezen. Op basis van het SVIR zijn alleen grootschalige kansrijke locaties aangewezen. De andere helft van de landelijke doelstelling voor windenergie op land dient elders op kleinere locaties te worden gerealiseerd. De provincie Noord-Brabant heeft geen aanwijzing van kansrijke gebieden en heeft aanwijzing van zoekgebieden ook losgelaten met de Interimverordening. Windturbines zijn onder voorwaarden uit de omgevingsverordening niet in specifieke gebieden toegestaan maar in beginsel overal binnen de provincie.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat uit het ontwerpbesluit niet blijkt of de provinciale structuurvisie is betrokken dan wel zich verzet tegen de vergunningverlening. Er is geen motivering gegeven voor zover het college van burgemeester en wethouders wenst af te wijken van het provinciale beleid.	De goede ruimtelijke onderbouwing (GROB) maakt onderdeel uit van de aanvraag voor omgevingsvergunning en van het besluit hierover. In de GROB is in paragraaf 2.3.3 nader ingegaan op de provinciale structuurvisie en heeft er een toets van het initiatief plaatsgevonden op dit beleid. Het bevoegd gezag betreft de GROB ook bij de besluitvorming.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener oordeelt dat plaatsing van windturbines net buiten de grenzen van het NNB onvoldoende is, aangezien dit negatief voor de natuur en leven rondom het Kroonven is.	Effecten op NNB, afgezien van de herbegrenzing, is in het kader van de natuutoets wel degelijk nader beschouwd (hoofdstuk 13). De mogelijke verstoring van de waarden en kenmerken van het NNB maakt dan ook onderdeel uit van de compensatieopgave. In het compensatieplan is hier rekening mee gehouden. Daarnaast vindt er geen wiekoverslag plaats over het Kroonven. Dit ven ligt buiten het plangebied, alwaar geen wiekoverslag bestaat.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat in rechtspraak van ABRvS is geoordeeld dat activiteiten buiten het NNB ook effecten kunnen hebben op beschermde waarden in het gebied, waar in de goede ruimtelijke onderbouwing rekening mee gehouden dient te worden.	Effecten op NNB, afgezien van de herbegrenzing, is in het kader van de natuutoets wel degelijk nader beschouwd (hoofdstuk 13). De mogelijke verstoring van de waarden en kenmerken van het NNB maakt dan ook onderdeel uit van de compensatieopgave. In het compensatieplan is hier rekening mee gehouden.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Voor zover - en de ruimtelijke onderbouwing duidt daarop - de Verordening ruimte om die reden zal worden aangepast, wijst de indiener op artikel 5.5 van de Verordening waar is bepaald dat een wijziging van de begrenzing slechts is toegestaan bij een 'kleinschalige ingreep', waar bij de bouw van het windpark geen sprake van is.	De verordening ruimte is per 5 november 2019 vervangen door de Interim omgevingsverordening (IOV). Kleinschalige herbegrenzing staat nu geregeld in artikel 3.21. Dit artikel heeft betrekking op kleinschalige ingrepen in het NNB en niet op een kleinschalige ontwikkeling. In de toelichting van dit artikel staat in de IOV daarnaast het volgende gesteld: "wat kleinschalig is, kan per geval verschillen en betreft maatwerk". Tot slot blijkt uit de effectbeoordeling dat er sprake is van een geringe aantasting en een kleinschalige ingreep in het NNB.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2043	1	De daadwerkelijke gevolgen voor de stikstofdepositie zijn in zijn totaliteit niet onderzocht. De berekening is nu gebaseerd op aannames. Voordat men een conclusie kan trekken is er een uitgebreider onderzoek nodig naar de natura2000 gebieden.	In de GROB wordt middels een Aeries berekening toegelicht in welke mate de te vergunnen opstelling stikstofdepositie veroorzaakt. Stikstofdepositie is onderzocht op basis van realistische aannames (expert judgement) voor realisatie van het totale windpark. Dit is een gangbare werkwijze. Onduidelijk is wat voor een uitgebreider onderzoek de indieners verwachten. Stikstofdepositie wordt meegenomen in de vergunning Wet natuurbescherming. GS is bevoegd gezag.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2043	1	In de aanlegfase is er sprake van stikstofuitstoot. Volgens de berekening is er in België een uitstoot van maximaal 0,13 mol/ha/jaar. Hierbij is dus sprake van een significante stikstofdepositie die gevolgen heeft voor de totale stikstof depositie wat een negatief effect heeft. Hierdoor zijn er 3 opties voor het bevoegd gezag namelijk: 1. het hele plan verhuist naar een andere locatie (zee); 2. er dient extern gesaldeerd te worden; 3. het besluit wordt heroverwogen door bevoegd gezag.	Er is sprake van een uitstoot van 0,00 mol/ha/jaar op Nederlandse Natura2000 gebieden volgens de passende beoordeling. Er is dus geen sprake van significante effecten. In België worden andere richtlijnen gehanteerd; de uitstoot mag niet hoger mag zijn dan 5% van de achtergronddepositie (ADW). De stikstofdepositie als gevolg van de aanlegwerkzaamheden bedraagt maximaal 0,13 mol/ha/jaar in de nabijgelegen Belgische Natura 2000-gebieden. Ten opzichte van de ADW in desbetreffende locaties is deze depositie verwaarloosbaar (maximaal 0,01%). Significante negatieve effecten op de in België gelegen Natura 2000-gebieden zijn derhalve ook uitgesloten. Stikstofdepositie wordt meegenomen in de vergunning Wet natuurbescherming. GS is bevoegd gezag.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2233	4	Door het plaatsen van windturbines naast het park zal de waarde van de (recreatie)woning aanzienlijk dalen.	Indien indiener van mening is dat hij planschade ondervindt door het project kan hij na onherroepelijk worden van het ruimtelijk plan een verzoek om planschade als bedoeld in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) indienen. Daarvoor is deze regeling ook bedoeld.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

Milieu				
Corsanummer	Referentienr.	Zienswijze	Reactie	Leidt tot aanpassing omgevingsvergunning
19IK.2269	7	Indiener stelt dat bij de beoordeling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat akoestisch onderzoek plaats dient te vinden naar het geluidsniveau in de tuin en in de woning.	Het akoestisch onderzoek toetst aan de normen zoals gesteld in het Activiteitenbesluit art. 3.14a lid 1, die een vastgelegde bescherming biedt voor het woon- en leefklimaat. In het akoestisch onderzoek is aangenomen dat geen reden bestaat om aan te nemen dat gevoelige objecten waarbij wordt voldaan aan de norm leiden tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast is het akoestisch onderzoek uitgevoerd conform de reken- en meetvoorschriften.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener verwijst naar onderzoek van Moller et al. (2012) en stelt dat met het voldoen aan de dB-Lden en db-Lnight, geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd omdat de normstelling op gemiddelden is gebaseerd.	Het akoestisch onderzoek toetst aan de normen zoals gesteld in het Activiteitenbesluit art. 3.14a lid 1, die een vastgelegde bescherming biedt voor het woon- en leefklimaat. In het akoestisch onderzoek is aangenomen dat er geen reden bestaat om aan te nemen dat gevoelige objecten waarbij wordt voldaan aan de norm leiden tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat akoestisch onderzoek uitgaat van 19 bedrijfswoningen en in het aanvraagformulier van 8 woningen, waardoor onduidelijkheid zal bestaan bij de handhaving van geluidvoorschriften.	In een reactie van Pondera d.d. 7 juni 2019 op vragen van ODZOB heeft Pondera verduidelijkt dat 8 woningen als woningen behorend tot de sfeer van de inrichting (bedrijfswoningen) worden beschouwd. Dit is leidend ten opzichte van het akoestisch rapport, dat foutief 19 bedrijfswoningen benoemt. De conclusie uit het rapport blijft echter onveranderd: er kan worden voldaan aan de geluidnormen Lden 47 dB en Lnight 41 dB, met inachtneming van betrekken van 8 woningen tot de sfeer van de inrichting.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener mist de beoordeling van het cumulatieve geluid ten aanzien van de aanleg- en vertrekroute van Eindhoven Airport. Indiener stelt dat luchtverkeerslawaai meegenomen dient te worden op basis van de methode Miedema.	Alleen de referentietoetspunten Troprijt 21 en Park de Tipmast 20 vallen tussen de 40dB en 45 Lden-contouren van Eindhoven Airport (https://bvm2.nl/featured/eindhoven-airport-geluidscontour-45-ldn/). Dat is een geluidbelasting van circa 46 – 52 dB (omgerekend naar niveau verkeerslawaai met gelijke dosis-hinderrelatie). De twee toetspunten hebben geen toename in cumulatieve geluidbelasting als gevolg van Windpark Reusel. Door de geluidbelasting van Eindhoven Airport mee te nemen, stijgt de cumulatieve geluidbelasting in de referentiesituatie weliswaar iets, maar hierdoor wordt de bijdrage van Windpark Reusel aan de cumulatieve geluidbelasting echter kleiner waardoor het resultaat ongewijzigd blijft. De cumulatieve geluidbelasting blijft onder de 60 dB Lcum, waarmee het woon- en leefklimaat niet onacceptabel wordt geacht. Overige adressen vallen niet onder een vanuit cumulatief oogpunt relevante geluidscontour van Eindhoven Airport.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	De indiener mist de geluidproductie van de publieke luchthaven door drones in het akoestisch onderzoek.	In de aanvraag Luchthavenregeling van de luchthaven voor drones (https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/cpv/20180924) wordt geen tot geringe impact op de omgeving verwacht. Ook worden de geluideffecten van de drones als verwaarloosbaar verondersteld. Derhalve zijn geen geluidsberekeningen uitgevoerd voor de luchthaven voor drones. Daarnaast is het gebruik van het luchtruim niet meer toegestaan na realisatie van het windpark, waardoor er op voorhand geen noodzaak is tot het meenemen van deze geluidbron.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	De indiener stelt dat op Laarakkerdijk 7 concrete plannen zijn voor bessenteelt en stelt dat onduidelijk is hoe in het akoestisch onderzoek rekening houdt met de geluidsproductie door bessenteelt.	De cumulatieve geluidseffecten van windturbines en nabijgelegen agrarische industriële activiteiten zijn niet als afzonderlijke activiteiten beschouwd. Tevens is in de toekomstige situatie de bijdrage van het windturbinegeluid aan de cumulatieve geluidbelasting vaak al hoger dan de voorwaardelijke richtwaarde voor industrielawaai waarmee de bijdrage van de agrarische industriële activiteiten aan de cumulatieve geluidbelasting slechts beperkt is. Indien dit voornemen zelf tot een vergunningaanvraag leidt, dient dit voornemen zelf aan het activiteitenbesluit te worden getoetst.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat laagfrequent geluid niet is betrokken in het akoestisch onderzoek, waardoor niet kan worden vastgesteld of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.	Laagfrequent is in het akoestisch onderzoek niet apart beoordeeld omdat er geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden is waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Het akoestisch rapport verwijst naar diverse onderzoeken waaruit blijkt dat er geen aparte beoordeling nodig is bovenop de bescherming die de huidige A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het ingenomen standpunt dat het laagfrequent geluid is meegenomen in de Lden-norm, in verband staat met de hoogte van de turbines ten tijde van het vaststellen van de Lden-norm. De windturbines zijn 245 meter hoog terwijl de norm is gebaseerd op turbines van maximaal 140 meter hoog.	Uit een literatuurstudie LBP Sight (in opdracht van RIVM) volgt dat er geen aanwijzingen zijn dat laagfrequent geluid een belangrijke rol speelt in de hinderbeleving van windturbinegeluid. De A-gewogen normering, zoals gehanteerd in Nederlandse norm, lijkt vooralsnog te kunnen volstaan. Wanneer aan NL norm wordt voldaan (47 dB Lden) is het aandeel laagfrequent geluid vergelijkbaar met speciale Deense norm voor windturbinegeluid. De verwachting is dat windturbines groter dan 6 à 7 MW een groter aandeel laagfrequent geluid hebben, maar dat zijn relatief beperkte verschillen (1 – 3 dB). De studie van LBP sight is recenter dan de studie van TNO op basis waarvan de norm is bepaald, en dus ook al rekening houdt met grotere turbines dan ten tijde van het TNO-rapport.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener adviseert een moratorium in die zin dat een richtafstand van 15 keer de hoogte van de windturbine wordt aangehouden om gezondheidsrisico's te voorkomen ten aanzien van infrason geluid.	In onder meer de uitspraak over het windpark Drentse Monden en Oostermoer en windpark Venlo heeft de ABRvS geoordeeld dat uit de aangevoerde stukken niet blijkt dat er een causaal verband bestaat tussen windturbinegeluid, waaronder laagfrequent geluid en infrason geluid, en de gezondheid.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat, mede gelet op het voorzorgsbeginsel, enig direct nadelig en schadelijk effect van windturbines op de gezondheid niet kan worden uitgesloten en verwijst hierbij naar diverse Duitse onderzoeken en het StAB-verslag voor Windpark Drentse Monden - Oostermoer.	In de alinea onder het citaat uit de uitspraak van windpark Drentse Monden vermeldt de Afdeling dat deze "in het vorenstaande geen grond [ziet] voor het oordeel dat niet langer mag worden uitgegaan van de geluidnormen neergelegd in artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit". De Afdeling maakt op dat de normen voor geluidhinder van windturbinegeluid in discussie zijn, maar de uitspraak vermeldt dat geen wetenschappelijke consensus bestaat over de ontoereikendheid van de geluidnormen.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat de effecten van aanwezigheid van een luchthaven voor (industriële) drones op het windpark niet zijn onderzocht.	In de aanvraag Luchthavenregeling van de luchthaven voor drones (https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/cpv/20180924) wordt geen tot geringe impact op de omgeving verwacht. Ook worden de geluidseffecten van de drones als verwaarloosbaar verondersteld. Derhalve zijn geen geluidberekeningen uitgevoerd voor de luchthaven voor drones. Daarnaast is het gebruik van het luchtruim niet meer toegestaan na realisatie van het windpark, waardoor er op voorhand geen noodzaak is tot het onderzoeken van de effecten van drones op de windturbines.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener is van mening dat de voorschriften uit het ontwerpbesluit de overlast door cumulatie van slagschaduw onvoldoende borgen.	Het slagschaduwonderzoek heeft de cumulatieve effecten van slagschaduw in beeld gebracht. De gemeente ziet geen aanleiding om maatwerkvoorschriften toe te passen.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	<p>Indiener meent dat het ontwerp-besluit niet genoeg waarborg biedt tegen lichthinder op vier aspecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De wisselwerking tussen de windturbinehoogte en mate van lichthinder is niet onderzocht. 2. Er wordt niet gewaarborgd dat het minimaal noodzakelijke moet worden gedaan om te voldoen aan luchtvaartveiligheid. 3. Het nader voor te leggen verlichtingsplan getuigt niet van een goede ruimtelijke ordening, gezien er sprake is van een nader afwegingsmoment en dat is strijdig met het rechtszekerheidsbeginsel. 4. De BBT-eisen (best beschikbare technieken) om lichthinder te reduceren ontbreken in het ontwerp-besluit. 	<p>De vergunningaanvraag stelt dat een verlichtingsvoorstel wordt uitgewerkt dat aansluit bij het informatieblad 'Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland'. De wisselwerking tussen tiphoogte en verlichtingswijze is hierin beschreven, waarbij voor windturbines met een tiphoogte van 210 meter of meer een andere verlichtingswijze geldt (1/3 en 2/3 hoogte van mast) dan bij tiphoogtes van minder dan 210 meter (1/2 hoogte van mast). De beschikking bevat voorschriften aangaande een verlichtingsplan. Dit plan wordt ter instemming voorgelegd aan Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T). Hiermee wordt geborgd dat er voldoende wordt gedaan in het kader van luchtvaartveiligheid. Er is geen sprake van een later afwegingsmoment, omdat rekening is gehouden met obstakelverlichting, de exacte uitvoering wordt nader bepaald.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2269	7	<p>Voor de aspecten geluid en slagschaduw geldt dat de indiener stelt dat onduidelijk is op welke grond is gekozen voor de beoogde locaties. De voorgestelde locaties lijken immers niet anders onderbouwd dan dat gekozen is voor de eigendom van percelen van de leden van de vereniging.</p>	<p>Er is voor een optimum gekozen tussen ecologie en leefbaarheid. Er is zo veel als mogelijk afstand gehouden tot aanwezige woningen (al dan niet vallend onder de sfeer van de inrichting) en tot aanwezige ecologisch beschermde gebieden. Dit blijkt uit de locatieafweging waaruit het voorkeursalternatief naar voren is gekomen.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2268	8	<p>Indiener stelt dat het te plaatsen type windturbine mogelijk een hogere geluidsbelasting heeft dan het type (Vestas V150-4.2) in het rekenmodel mee is gerekend.</p>	<p>Het doorgerekende type windturbine is geselecteerd omdat deze de hoogste geluidsbelasting produceert binnen de bandbreedte van de vergunningaanvraag. Daarmee is het maximale mogelijke effect bepaald en is aangetoond dat turbinetypes die binnen de in de vergunning aangevraagde bandbreedte vallen kunnen voldoen aan de geldende geluidsnormering, ongeacht het gekozen type en al dan niet met behulp van mitigerende maatregelen. Afhankelijk van het te kiezen type, kan het zijn dat sommige van de nieuwe windturbines moeten worden voorzien van een mitigerende maatregel om aan de geluidsnorm te kunnen voldoen (een zogeheten 'geluidmodus'). Hiermee wordt zeker gesteld dat in de toekomstige situatie wordt voldaan aan de geldende geluidnormen.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2268	8	<p>Indiener stelt dat onduidelijk is met welke cumulatieve bronnen is gerekend.</p>	<p>Verwezen wordt naar paragraaf 2.9 van het akoestisch rapport (bijlage 6 aanvraag omgevingsvergunning), waarbij is onderbouwd hoe rekening is gehouden met wegverkeers- en industrielawaai.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2268	8	<p>Indiener stelt dat akoestisch onderzoek onjuist uitgaat van 19 bedrijfswoningen, waardoor niet aan de in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voorgeschreven normen voor geluid kan worden voldaan.</p>	<p>In een reactie van Pondera d.d. 7 juni 2019 op vragen van ODZOB heeft Pondera verduidelijkt dat 8 woningen als woningen behorend tot de sfeer van de inrichting (bedrijfswoningen) worden beschouwd. Dit is leidend ten opzichte van het akoestisch rapport, dat foutief 19 bedrijfswoningen benoemt. De conclusie uit het rapport blijft echter onveranderd: er kan worden voldaan aan de geluidnormen Lden 47 dB en Lnight 41 dB, met inachtneming van betrekken van 8 woningen tot de sfeer van de inrichting.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>
19IK.2257	5	<p>Sinds enkele maanden is er vergunning verleend om een gedeelte van het plangebied te gebruiken als vliegveld voor drones met een max. gewicht van 150 kg en vlieghoogte tot 300 mtr. Het vliegveld wordt gebruikt voor agrarische maar tevens ook voor commerciële doeleinden. "Eenieder met een drone is welkom bij ons" aldus de eigenaar. Tevens wil men ter plaatse een helikopterlandplaats ontwikkelen. Onderzoek naar geluid en veiligheid in combinatie met het windpark zijn niet in de onderzoeken meegenomen.</p>	<p>In de aanvraag Luchthavenregeling van de luchthaven voor drones (https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/cpv/20180924) wordt geen tot geringe impact op de omgeving verwacht. Ook worden de geluideffecten van de drones als verwaarloosbaar verondersteld. Derhalve zijn geen geluidberekeningen uitgevoerd voor de luchthaven voor drones. Voor zover bekend is momenteel nog geen vergunning afgegeven dan wel aangevraagd voor de realisatie van een helikopterlandplaats en kan daardoor niet als een autonome ontwikkeling voor het akoestische onderzoek worden beschouwd.</p>	<p>Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.</p>

19IK.2258	6	In veel gevallen worden hoogspanningsleidingen hol gehouden en gevuld met olie (PCB houdend) ter koeling. Wordt in dit geval met massieve of holle leidingen gewerkt en wat zou er gebeuren bij een olielekage?	De aanleg van hoogspanningskabels noch transformationstation maken overigens geen onderdeel uit van de vergunningaanvraag en zijn nog niet ontworpen. Het is gebruikelijk dat de hoogspanningsleidingen massief staal zijn en niet worden gekoeld. Deze koeling vindt wel plaats bij transformatorstations.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Bij de geldende geluidsnormen wordt onvoldoende rekening gehouden met de invloed op mensen van lage en infrasonen frequenties. Bovendien worden deze lage frequenties onvoldoende gemeten. Lage frequenties veroorzaakt psychische problemen en hartfalen. Daarnaast is het 's nachts beter waar te nemen dan overdag. In de zienswijze wordt verwezen naar diverse literatuurbronnen. Geconcludeerd wordt dat de invloeden van ultrasone trillingen teveel wordt verwaarloosd, met name op recreatieparken in omgeving en bewoners. Ook vee en dieren kunnen hiervan schade ondervinden. Een afstand van 10x de tiphoogte zou aangehouden moeten worden.	In onder meer de uitspraak over het windpark Drentse Monden en Oostermoer en windpark Venlo heeft de ABRvS geoordeeld dat uit de aangevoerde stukken niet blijkt dat er een causaal verband bestaat tussen windturbinegeluid, waaronder laagfrequent geluid en infrasonen geluid, en de gezondheid.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	De ISO 9613-2 norm is achterhaald. Men kan er niet meer van uitgaan dat windturbinegeluid louter afkomstig is van een puntbron en zich bolvormig voortplant. Het overgrote deel daarvan komt van de door de rotor bestreken verticale cirkel.	Op zeer korte afstanden tot een windturbine is een representatie als puntbron weliswaar niet heel accuraat, maar op grotere afstanden, waar in dit geval sprake van is, kan het windturbinegeluid prima worden gemodelleerd als puntbron. Daarnaast moeten de berekeningen voldoen aan het Reken- en Meetvoorschrift windturbines, waarin windturbines als puntbron worden gemodelleerd. De modellering en de overdrachtsberekeningen zijn uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Geluid; gelet op de huidige grootte van windturbines doet de steeds gehanteerde reductiefactor voor bodemdemping van 0 tot 1, dat gebaseerd is op de veronderstelling dat de bodem een reducerende invloed heeft op de voortplanting van windturbinegeluid dat onder een kleine hoek bij de ontvanger aankomt, niet meer ter zake. Ze zijn inmiddels zo hoog en de afstand tot bewoning zo klein, dat het geluid van boven komt en niet meer aantoonbaar wordt gereduceerd door de bodem.	Ongeacht de ashoogte dient de bodemfactor B te worden beschreven in het rekenmodel.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Windturbinegeluid zal door het optredende fenomeen van temperatuurinversie in de nacht aanzienlijk harder klinken, wat in de geluidsstudies niet meegenomen wordt.	De Nederlandse norm voor windturbinegeluid is gebaseerd op onderzoek naar het in werkelijkheid door duizenden omwonenden ervaren hinder op lange termijn. Alle aspecten die effect kunnen hebben op de hinderbeleving, zoals ook temperatuurinversie, zitten derhalve impliciet verdisconteerd in de hinderpercentages, en daarmee in de norm.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Geluidsvoortplanting en de ervaring daarvan wordt ook beïnvloed door windgradiënt.	De grootte van de site is niet dusdanig dat er een windgradiënt wordt verwacht. Wel zijn er diverse omgevingskenmerken die het windklimaat beïnvloeden, deze zijn verwerkt in het akoestisch rekenmodel.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Het plaatsen van Trailing Edge Serations (uilenveren) leidt in de praktijk tot meer laagfrequent geluid.	Er zijn bij ons geen onderzoeken bekend waaruit blijkt dat uilenveren (TES) leiden tot significante toenames in laagfrequent geluid.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2258	6	Gelet op voorgaande, plus nog 5dB(A) voor pulserend geluid met een tonaal karakter, veroorzaakt dat vergunningsdossiers in Vlaanderen nog steeds geluidsstudies bevatten die geen reëel beeld geven van de werkelijk te verwachten geluidsemissies in de praktijk.	In de zienswijzen wordt meermaals gerefereerd aan hoe in België wordt omgegaan met het thema geluid. Dat is hier niet van toepassing. Wij hebben te maken met Nederlandse wetten en normen. Onderdeel van de GROB en de MER is een uitgebreid onderzoek naar de geluidseffecten van de windmolens, op basis van onze wet en regelgeving. Hier is een zorgvuldig onderzoek voor gedaan en is gecontroleerd door het ODZOB. De zienswijze bevat geen argumenten waarom het uitgevoerde onderzoek niet deugdelijk is uitgevoerd en twijfelen daarom niet aan de kwaliteit van het gedane onderzoek.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2271	10*	De indiener heeft bezwaar op het werpen van slagschaduw over het gehele vijvercomplex.	In het slagschaduwonderzoek is getoetst aan slagschaduw hinder bij objecten die als gevoelig zijn aangemerkt. Het vijvercomplex maakt hier geen onderdeel van uit.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de
19IK.2271	10*	De indiener heeft bezwaar op het geluid en gezoem en voelbare trillingen voor de mens en dier.*	Voor geluid geldt dat te allen tijde wordt voldaan aan de geluidsnormen Lden 47 dB en Lnight 41 dB uit het Activiteitenbesluit. Uit metingen van windturbines in de Eemshaven blijkt dat trillingen van de windturbines tijdens de gebruiksfase zeer beperkt zijn. Op een afstand van enkele tientallen meters zijn deze trillingen al zodanig door de bodem geabsorbeerd dat deze daarbuiten niet waarneembaar zullen zijn.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

Bouw				
Corsanummer	Referentienr.	Zienswijze	Reactie	Leidt tot aanpassing
19IK.2268	8	Indiener stelt dat de welstandsnota geheel geen criteria om te toetsen voor windturbines kent. Daarmee is het advies en mitsdien het ontwerpbesluit in strijd met artikel 12b, lid 1, van de Woningwet.	Er zijn voor windmolens geen specifieke criteria opgenomen in de welstandsnota. Dit wil niet zeggen dat er geen advies moet worden uitgebracht inzake het project op basis van het gebied. Bij het advies is ook het eerdere advies van het nabij gelegen windpark Laarakkerdijk betrokken welke ook door de Raad van State is getoetst (zie uitspraak ECLI:NL:RVS:20212:BW7640). Het advies is correct uitgebracht en niet in strijd met artikel 12b, lid 1 van de woningwet.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2257	5	Op de visiekaart behorende bij de Omgevingsvisie 23 april 2018 en vastgesteld door de raad op 22 mei 2018 zijn bij lijn 1 en 3 bebouwingsvrije bufferzones ingetekend als overgang naar waardevolle landschappen. Dit houdt in dat er geen bouwwerken in deze zones gebouwd mogen worden. Bij windturbines hoort de overdraai ruimtelijk gezien tot het bouwwerk, (bouwvoorwaarden bij overstek gebouw groter dan 0,5 mtr) Hoe groot de bufferzone is niet duidelijk maar dat de overdraai dit gebied raakt is zeker.	Volgens de Omgevingsvisie is in de jonge heideontginningen ruimte voor grotere transformaties. Er is een aantal gebieden aangewezen die zich kunnen doorontwikkelen tot 'landbouwkamer' waar wordt ingezet op duurzame, grootschalige en innovatieve (veehouderij)bedrijven. Zo ook voor de zuidelijke kamer waar ruimte is voor intensieve veehouderijen op een industrieel-agrarische wijze. De windmolens komen bij de zuidelijke kamers. De landbouwkamers worden landschappelijk afgeschermd door groene 'kamerschermen' en er wordt een bebouwingsvrije buffer aangehouden tussen de landbouwkamers en aangrenzende natuurgebieden. Zoals ook in de bijlage bij de omgevingsvisie is aangegeven, biedt de aanleg van bufferzones rondom natte natuurgebieden kansen om de waterkwaliteit te verbeteren. In deze bufferzones is een verhoging van het waterpeil en een extensief grondgebruik gewenst. Verder is binnen deze bufferzone geen bebouwing mogelijk. In het kader van de Omgevingsvisie wordt hiermee bebouwing bedoeld die geschikt is voor mensen om in te verblijven, zoals een woning met bijgebouwen, (agrarische bedrijfsbebouwing, bebouwing voor sport of recreatie, etc. Een bouwwerk zoals een windmolen is hiermee dan ook niet uitgesloten in deze gebieden.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

MER				
Corsanumme	Referentienr.	Zienswijze	Reactie	Leidt tot wijziging van
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	De indiener betreurt dat er geen alternatieve locaties zijn onderzocht.	Ten aanzien van de locatiekeuze wordt opgemerkt dat, mede naar aanleiding van een opmerking van de commissie m.e.r. aan de goede ruimtelijke onderbouwing een paragraaf wordt toegevoegd met een locatieafweging ten opzichte van andere potentiële locaties binnen de gemeente Reusel-De Mierden. Voorts wordt opgemerkt dat hier sprake is van een inperking qua projectdoelstelling, gelet op het lokale karakter van initiatiefnemers. Desondanks is volledigheidshalve een nadere locatie-onderbouwing opgesteld en toegevoegd aan de GROB.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken, in die zin dat mede naar aanleiding van de reactie van de commissie m.e.r. aan de GROB een locatieafweging wordt toegevoegd. Korthedshalve wordt hier verder naar verwezen.
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	Indiener stelt dat voorbij is gegaan aan het feit dat het voorgenomen plan het NNB fysiek aantast door barrièrewerking en verstoring.	De effecten verstoring en barrièrewerking zijn in zowel het MER, de natuurtoets als het compensatieplan beschouwd, beoordeeld en waar nodig worden deze gecompenseerd. Dit is beoordeeld in pas 8.3.3 MER.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	Indiener stelt dat is verzuimd om de ondergrondse breuken en geomorfologische waarden in beeld te brengen en de mogelijke effecten die de windturbinefundaties daarop kunnen hebben.	De bodemopbouw is beschreven en is gebruikt ter beoordeling van het aspect 'water en bodem'. Effecten van de funderingen en tijdelijke heiwerkzaamheden tijdens de aanleg, op ondergrondse breuken zijn niet aannemelijk en derhalve niet beschouwd.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	Indiener stelt dat effecten op natuur en mens van laagfrequent geluid niet is onderzocht.	Laagfrequent is in het akoestisch onderzoek niet apart beoordeeld omdat er geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Het akoestisch rapport verwijst naar diverse onderzoeken waaruit blijkt dat er geen aparte beoordeling nodig is bovenop de bescherming die de huidige A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt. Zie mede uitspraken van de Raad van State (AbRS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3760, r.o. 21.1) en on-der meer de uitspraak over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van 21 februari 2018, (ECLI:NL:RVS:2018:616). Hierin is de Afdeling onder 119.2 nader ingegaan op de effecten van windturbine-geluid op de gezondheid. In het deskundigenbericht dat in die procedure is uitgebracht, is vermeld dat op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten geen bewijs is voor directe effecten van windturbines op de gezondheid. Ook in de uitspraak van 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4210, r.o. 28 tot en met 29.3 (Windpark Greenport Venlo) komt de Afdeling tot eenzelfde oordeel. De Afdeling overweegt dat ook het voorzorgsbeginsel er niet toe noopt dat vanwege gezondheidsrisico's moet worden uitgegaan van een strengere geluidnorm.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	Indiener stelt in het MER geen aandacht is besteed aan de milieu-effecten na de ontmanteling van windturbines na einde levensduur en de mogelijkheden tot recycling.	De recycling van windturbines en de ontmanteling van windturbines maken inderdaad geen onderdeel uit van het MER. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat windturbines aan het eind van de levensduur worden gedemonteerd. Afhankelijk van de kwaliteit kan een windturbine op een andere locatie opnieuw worden geplaatst, of kunnen delen opnieuw worden ingezet. De recycling van windturbines wordt een steeds groter onderwerp naarmate de eerste generaties windturbines hun einde levensduur bereiken. Recycling van windturbines bevindt zich momenteel in een ontwikkelstadium. Het is (nu nog) niet vereist dat in het MER wordt ingegaan op de milieu-effecten na de ontmanteling voor wat betreft recycling van de turbines zelf.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	De indiener is van mening dat alternatieve locaties dichterbij de infrastructuur (A67) onderzocht hadden moeten worden.	Ten aanzien van de locatiekeuze wordt opgemerkt dat, mede naar aanleiding van een opmerking van de commissie m.e.r. aan de goede ruimtelijke onderbouwing een paragraaf wordt toegevoegd met een locatieafweging ten opzichte van andere potentiële locaties binnen de gemeente Reusel-De Mierden. Voor windpark Reusel is een projectMER opgesteld, waarbij de inrichting van de locatie centraal staat en alternatieven/varianten over verschillende opstellingen en verschillende windturbinetypen/afmetingen gaan. Daarnaast wordt opgemerkt dat binnen de gemeente Reusel-De Mierden geen locatie aanwezig is waarop de windturbines dichterbij de A67 kunnen aansluiten.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken, in die zin dat mede naar aanleiding van de reactie van de commissie m.e.r. aan de GROB een locatieafweging wordt toegevoegd. Korte termijn wordt hier verder naar verwezen.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het MER onvoldoende inzicht biedt in de afweging tussen de alternatieven met betrekking tot de cumulatie van mogelijke effecten. Er is geen aandacht besteed aan de wijze waarop de alternatieven zich tot elkaar verhouden.	Een vergelijking maken tussen de verschillende alternatieven is geen kwestie van het optellen van verschillende milieu-effecten, omdat de effectgrootte tussen verschillende effecten kan verschillen. Onduidelijk is hoe de beschouwing van cumulatie van effecten kan leiden tot een andere beoordeling van de alternatieven. In hoofdstuk 16 en 17 van het project-MER is inzichtelijk gemaakt op grond waarvan tot het voorkeursalternatief is gekomen. De milieueffecten zijn gerelateerd aan de projectdoelstelling.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener heeft bedenkingen bij de conclusie dat de woningen behorende tot de windpark niet aan de norm voor geluid en slagschaduw hoeven te worden getoetst.	In paragraaf 5.1 van de goede ruimtelijke onderbouwing is uitvoerig gemotiveerd waarom sprake is van bedrijfswoningen als bedoeld artikel 1.1 lid 4 van de Wet milieubeheer. Er moet sprake zijn van technische, organisatorische of functionele bindingen tussen de woning en de inrichting. Er is gemotiveerd dat hier sprake is van investeerder/initiatiefnemer en tevens inbrenger van grond voor de windturbines. Daarnaast zijn de eigenaren en ook bewoners van de bedrijfswoningen lid van de vereniging. Er is in voldoende mate aangetoond dat er een technische, organisatorische en functionele binding is tussen de bedrijfswoning en de inrichting. Aan deze bindingen liggen voorts veelal private overeenkomsten ten grondslag. Vanwege privacygevoelige informatie is het onwenselijk deze stukken openbaar ter inzage te leggen. Het bevoegd gezag is verplicht zich er voor besluitvorming van te vergewissen dat de bindingen in voldoende mate zijn aangetoond en krijgen daarvoor inzage in de stukken. In hoofdlijnen zijn de bindingen voor een ieder opgenomen in paragraaf 5.1 van de GROB. Het bevoegd gezag heeft in lijn hiermee de 'bindingen' gecontroleerd. Tot slot wordt opgemerkt dat in de milieuvoorschriften van de omgevingsvergunning onder punt 8 is vastgelegd dat deze woningen als bedrijfswoningen zijn aangemerkt voor deze inrichting.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	Indiener is van mening dat obstakelverlichting onderdeel uit dient te maken van de effectbeoordeling.	In de omgevingsvergunningaanvraag (d.d. 8-3-2019) is benoemd dat een verlichtingsplan nader wordt uitgewerkt en ter instemming wordt voorgelegd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport. Ten aanzien van de effecten op het NNB schrijven Lensink & van der Valk (2013) in een notitie ten behoeve van de opschaling van Windpark Wagendorp het volgende over het effect van dit type verlichting op windturbines: 'Voor vogels geldt dat de sterkte van de verlichting op de masten vele malen zwakker is dan die van een vuurtoren of een platform op zee. Een risico zoals voorheen voor vuurtorens of platforms gold (aantrekking met sterfte als gevolg) is derhalve niet aan de orde. De turbinemasten zullen door de relatief zwakke verlichting niet als een heldere ster functioneren die op tientallen kilometers afstand zichtbaar is in een verder donkere omgeving. De verlichting wordt aangebracht op een hoogte waarop ook uit de Verenigde Staten geen gevallen van massale incidenten met vogelslachtoffers bekend zijn. De kans op desoriëntatie van trekkende vogels door de verlichting aan de turbines, waardoor de vogels slachtoffer worden van een aanvaring met de draaiende rotors, wordt minimaal geacht. De luchtvaartverlichting heeft derhalve geen effect op vogels. Uit de beschikbare onderzoeken en kennis komt naar voren dat luchtvaartverlichting op windturbines niet leidt tot extra risico's voor vleermuizen'. In onderhavige rapportage zullen de effecten van de luchtvaartverlichting op de turbines dan ook niet verder in beschouwing worden genomen. Bron: Lensink, R. & M. van der Valk, 2013. Effecten van luchtvaartverlichting aan windturbines op vogels en vleermuizen. Bureau Waardenburg, Culemborg	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat niet uitgesloten kan worden dat het windpark geen effect heeft op de plaatselijke fijnstofconcentratie. De indiener eist op voorhand zekerheid.	Fijnstof in de lucht kan schadelijke effecten op de gezondheid hebben. De Europese Unie heeft daarom grenswaarden voor fijnstof vastgesteld. De Europese luchtkwaliteitsnormen zijn vertaald in Nederlandse wetgeving, namelijk in de wet milieubeheer. Uit uitgevoerde onderzoeken (voor een ander windproject nabij Tata-staal fabrieken en woonwijken) blijkt dat de invloed van windturbines minder zal zijn dan 1% op het lokaal geproduceerd fijnstof. Ook concentraties van andere stoffen in de lucht worden niet of nauwelijks beïnvloed door windturbines.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het aspect 'zichtbaarheid' is onvoldoende meegewogen, met name in relatie tot beleving van omwonenden.	Het criterium zichtbaarheid heeft betrekking de mate waarin een windopstelling voor een willekeurige waarnemer zichtbaar is. In de praktijk zijn waarnemers veelal omwonenden. Het criterium wordt negatiever beoordeeld als er meer waarnemers cq omwonenden de opstelling kunnen zien.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2043	1	In combinatie met windpark 'De Pals' ontstaat, vanuit verschillende initiatiefnemers op hele korte afstand van elkaar, wildgroei aan windparken en een onaanvaardbare grote aantasting van het NNB, groenblauwe mantel en natura 2000 gebieden. Past dit binnen het juridische kader? Zorgt de ontwikkeling mogelijk voor precedentwerking voor nieuwe ontwikkelingen? Waar stelt men de grens?	De cumulatieve effecten van relevante windparken zijn in de effectbeoordeling meegenomen en beoordeeld. Op basis van deze informatie is de afweging tot het afgeven van de beschikking gemaakt. Een eventueel toekomstige ontwikkeling dient op basis van dezelfde (cumulatieve) effectbeoordeling gemaakt te worden, zodat per geval bekeken kan worden of dit als acceptabel beoordeeld wordt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2043	1	Er wordt niet uitgesloten dat er emissie is van schadelijke stoffen maar dat pas nader onderzoek wordt gedaan naar de stikstofdepositie als het uiteindelijke voorkeursalternatief bekend is.	In de GROB wordt middels een Aeries berekening toegelicht in welke mate de te vergunnen opstelling stikstofdepositie veroorzaakt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2043	1	Voor welk voorkeursalternatief is gekozen? Dit is niet duidelijk weergegeven in de stukken behorende bij de MER.	Het voorkeursalternatief is uitvoerig beschreven in hoofdstuk 17 van het MER.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2043	1	Er wordt pas onderzoek uitgevoerd nadat het voorkeursalternatief bekend is. Dit is een verkeerd uitgangspunt. Het is van belang dat alle alternatieven worden getoetst op stikstofdepositie en de uitkomsten hiervan mee te nemen in de definitieve besluit van het voorkeursalternatief.	De stikstofdepositieberekening uit de GROB wijst uit dat de stikstofdepositie een niet-significante toevoeging veroorzaakt op de beoordeelde gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. Het toetsen aan stikstofdepositie leidt in dit MER niet tot een andere afweging.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2216	2	Er wordt in hoofdstuk 8 Natuur behorende bij de MER alleen gekeken naar de directe aanvaringen van vogels met windturbines. Wij denken echter dat dit maar een heel klein aspect is van de gevolgen voor vogels	De mogelijke effecten van verstoring en barrierewerking zijn ook in de beoordeling meegenomen.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2216	2	Naar het effect van windmolens op bos- en heidevogels is nog nauwelijks onderzoek gedaan. Maar een gebrek aan onderzoek, betekent natuurlijk niet dat het effect er niet is. De kans dat bijvoorbeeld de nachtzwaluw verdwijnt schatten wij ook behoorlijk hoog in. Dit geldt ook voor roofvogels zoals de wespandief.	Ter kennisname aangenomen. Wordt ook betrokken in de ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2216	2	Wij zijn daarom van mening dat het hoofdstuk "Gevolgen voor vogels" zeer onvolledig is ingevuld. Ingrijpende maatregelen toepassen waarvan de effecten op de natuur nog onvoldoende bekend zijn, maar waarvan eerste onderzoeken significante negatieve effecten laten zien, zouden niet moeten worden uitgevoerd. En zeker niet als er geen mitigerende maatregelen worden uitgevoerd die de mogelijke schade zouden kunnen compenseren.	De mogelijke effecten van het initiatief zijn in voldoende mate onderzocht. Dit neemt niet weg dat er in het kader van de Wnb-ontheffing een monitoringsverplichting is opgenomen ten aanzien van vleermuizen. Daarnaast wordt in samenwerking met de initiatiefnemers en de bevoegde gezagen gewerkt aan een monitoringsplan om de (mogelijke en beoordeelde) effecten van het initiatief te toetsen en mogelijkerwijs mitigerende maatregelen te plegen.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2233	4	Zoals wellicht bij u bekend is, rapporteert een substantieel deel van omwonenden van windturbines wereldwijd indientieke lichamelijke en mentale klachten. In hoeverre heeft u hier onderzoek naar gedaan?	Het aspect 'gezondheid' is beschreven in hoofdstuk 15 en presenteert een overzicht van beschikbaar literatuuronderzoek. Verder maakt het aspect gezondheid impliciet deel uit van andere hoofdstukken in het MER, aangezien de normen die zijn opgesteld voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid het doel hebben mensen te beschermen tegen onaanvaardbare hinder. In de uitspraak AbRS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3760, r.o. 21.1, n over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer van 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616, is de Afdeling onder 119.2 nader ingegaan op de effecten van windturbinegeluid op de gezondheid. In het deskundigenbericht dat in die procedure is uitgebracht, is vermeld dat op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten geen bewijs is voor directe effecten van windturbines op de gezondheid.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2257	5	Sinds de plannen meer duidelijk werden heeft men de 3 lijnen van de turbines veranderd. Waarom is niet geheel duidelijk. Bureau Waardenburg is al in 2018 gestart met het uitvoeren van de onderzoeken. Toen waren de locaties beduidend anders dan nu als definitief wordt beschreven. De onderzoeken van Waardenburg zijn dan ook met andere locaties uitgevoerd en stemmen niet overeen met de werkelijkheid.	Het onderzoek van Bureau Waardenburg betreft niet alleen de effectbeoordeling van de alternatieven, maar ook van het voorkeursalternatief. De effecten zijn beschreven in hoofdstuk 15 van de Natuurtoets die als bijlage bij de aanvraag is gevoegd.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2257	5	Lijn 3 ligt in een beschermde bufferzone natte natuurparel. Gezien punt 4 en 5 is het dan ook onmogelijk dat Tl.1, Tl.2, Tl.3, Tl.4, T3.1, T3.2 en T3.3 zoals aangegeven op deze locaties gebouwd kunnen worden.	Er is advies ingewonnen van het Waterschap de Dommel aangaande de ingreep in het gebied. De westelijke windmolens van het project liggen binnen de attentiezone waterhuishouding volgens de Interim Omgevingsverordening. Doel van deze attentiezone is om negatieve invloed tegen te gaan. Bij negatief effect is een vergunning nodig. Ter beoordeling hiervan is overleg nodig met het waterschap. Er is voor dit plan advies ingewonnen bij het Waterschap De Dommel aangaande de beoogde ingrepen in dit gebied. Dit onderdeel wordt betrokken bij de Watervergunning.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2257	5	Deskundigen zoals Pondera en Waardenburg baseren zich op diverse literatuur vaak van jaren geleden terwijl de gemeente de echte informatie in huis heeft. Waarom wordt hier geen gebruik van gemaakt? Gegevens naar aanvaringslachtoffers van vogels en vleermuizen worden berekend aan de hand van literatuur terwijl het voor de hand zou liggen om onderzoek te verrichten bij windpark Laarakkerdijk het jaar rond. Het onderzoek naar vleermuizen in de nabijheid van windpark Agro-wind zou gedaan zijn overeenkomstig het vleermuizenprotocol. Dit klopt niet. Datums worden summier weergegeven. Wat niet wordt aangegeven wat voor weer het was tijdens de onderzoeken. Tijden, 's avonds of 's morgens, temperatuur, bewolking, regen, gewenste tijdsduur enz. enz. zijn wat dat betreft essentiële voorwaarden voor een vleermuizenonderzoek en beschreven in het protocol. Ook wordt geen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen in vleermuizenkelder van het ecoduct E34 te Postel. Welleswaar op Belgisch grondgebied maar door de financiering van de helft van het bouwwerk door de Nederlandse overheid ook een Nederlands belang welke zeker meegenomen had moeten worden. Dit geldt ook voor andere aanwezige dieren. Aan eventuele gevolgen wordt gemakshalve	Op pagina 79, 84 (vier veldonderzoeken), 120, en in de natuurtoets is beschreven dat veldonderzoek heeft plaatsgevonden, naast het uitgevoerde literatuuronderzoek. Er is conform het vleermuizenprotocol veldonderzoek verricht. In het veldonderzoek is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van vleermuizen nabij de genoemde turbinelocatie. Het meervoudig gelopen transect loopt tot en voorbij aan deze turbinelocatie (zie o.a. figuur 7.1 in de natuurtoets).	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2257	5	In 2017 is er een monitoring gedaan van het ecoduct Kempengrens te Postel. Dit onderzoek is gedaan door Natuurpunt Studie Mechelen België. De onderzoeken naar de flora en fauna van het plangebied stemmen niet overeen met deze monitoring. Gesteld kan dan ook worden dat de onderzoeken naar de flora en fauna van van Waardenburg onvolledig zijn.	Er is een gebiedsdekkend onderzoek uitgevoerd op basis van veldbezoeken en raadpleging van beschikbare informatie (NDFP, verspreidingsatlassen). Het onderzoek van bureau Waardenburg richt zich zowel op het plangebied, met aanvullende focus op de turbinelocaties. Deze locaties zijn afwijkend van het ecoduct (want voornamelijk agrarische percelen). Hierdoor kan mogelijk een verschil in monitoring ontstaan, aangezien de locaties niet vergelijkbaar zijn. De natuurtoets van Bureau Waardenburg is recenter uitgevoerd dan het onderzoek van Natuurpunt Studie Mechelen België, waardoor de monitoringresultaten uit de Natuurtoets van Bureau Waardenburg actueler zijn en daardoor leidend. Daarnaast valt het ecoduct buiten het plangebied dat is onderzocht door Bureau Waardenburg. Door verschil in locatie zijn de resultaten niet direct vergelijkbaar.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2257	5	Onduidelijk is wat er met de aanbevelingen van de commissie Mer is gedaan. Dit zie je in het concept-omgevingsvergunning niet terug.	Klopt. Het voorlopig advies dat is gevraagd van de Commissie m.e.r. heeft geen formele status en is ingezet als toetssteen voor het ingediende plan van de initiatiefnemers. De ommissies die hieruit voortkwamen zijn naast de eigen bevindingen (ambtelijk en omgevingsdiensten) neergelegd bij de initiatiefnemer om nader te onderbouwen. Deze input is dan ook verwerkt in de definitieve documenten. Uiteindelijk wordt enkel het eindadvies van de Commissie m.e.r. meegewogen omdat hierin ook alle zienswijzen zijn verwerkt, hetgeen de gemeente als waardevol acht. Bij de tweede verklaring van geen bedenking en het concept omgevingsvergunning, voorgelegd aan de raad zoals gepland op 18 februari 2020, is dit advies verwerkt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Magnetische velden kunnen mogelijk voor dieren schadelijk zijn.	Onderzoek dat deze stelling bevestigd is niet bekend. Over een mogelijk verband tussen electromagnetische velden door hoogspanningsleidingen en dieren heeft de Afdeling het volgende overwogen AbRS 5 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2050, r.o. 22, Voor het overige hebben appellanten hun standpunten niet gemotiveerd, zodat de Afdeling daarin geen aanleiding voor het oordeel ziet dat de ministers zich niet in redelijkheid op het standpunt hebben kunnen stellen dat op basis van de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek er geen reden is om aan te nemen dat sprake is van schadelijke effecten op dieren en gewassen of gevolgen voor de voedselveiligheid als gevolg van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen. Zie in gelijke zin AbRS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:465, r.o. 15 en AbRS 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, r.o. 39.2.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Het gedrag van bodembewoners wordt beïnvloed, omdat deze de trillingen, waar mogelijk, zullen mijden. Ze vertrekken naar elders, de gladde slang en diens prooi. Het voorzorgsbeginsel vereist dat daar inzicht in bestaat en het effect als nihil wetenschappelijk wordt onderbouwd. Dit geldt voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase.	Uit metingen van windturbines in de Eemshaven blijkt dat trillingen van de windturbines tijdens de gebruiksfase zeer beperkt zijn. Op een afstand van enkele tientallen meters zijn deze trillingen al zodanig door de bodem geabsorbeerd dat deze daarbuiten niet waarneembaar zullen zijn. De effecten op spreiding van populaties zijn daardoor beperkt. De effecten tijdens de aanlegfase treden tijdens de bouw op en zijn tijdelijk van aard. In par. 12.3 van de natuurtoets (Bureau Waardenburg) zijn de effecten voor ongewervelden, amfibieën, reptielen en grondgebonden zoogdieren beschreven. Hieruit volgt dat een ontheffing niet nodig wordt geacht indien genoemde delen van het plangebied in de aanlegfase worden ontzien.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Uit een Duits onderzoek, 2018 van Franz Trieb, blijkt dat op de hoogte waar de windmolens gaan draaien, de meeste insecten zitten. Ze leven ook op grotere hoogten. Vertaald vanuit het Engels: als het insectenaantal weer gelijk zou liggen aan de aantallen in 2003, dan zouden veel meer insecten beïnvloed worden door de windmolens.	Op basis van een Duitse berekening wordt beweerd dat er 115.000 kilo aan insecten doodgaat door windmolens. Het klopt dat er insecten doodgaan door windmolens, maar om hoeveel insecten het gaat, is niet duidelijk. De schatting is niet gebaseerd op metingen van het aantal insecten dat doodgaat door windmolens, maar op basis van het aantal vliegende insecten dat in één deelstaat in Duitsland in de lucht vliegt. De berichtgeving in de media over vermeende grootschalige insectensterfte door windmolens is vrij kort na publicatie ook sterk genuanceerd. Er is onderzoek gedaan door Bureau Waardenburg naar deze locatie, waarin de effecten op insecten zijn betrokken, dit is terug te vinden in par. 8.2 Natuurtoets.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2258	6	Uit onderzoek blijkt dat dassen waarvan de burcht binnen 1km van een windturbine valt, gezondheidsproblemen krijgen door chronische stress. Dit geeft te denken voor andere zoogdieren, zoals mensen. Ook blijkt uit Duits onderzoek negatieve effecten te zijn op edelherten en hazen. Ook op zee zijn inmiddels negatieve effecten vastgesteld op zeezoogdieren.	In natuuronderzoek is niet uitgegaan van aanwezigheid van dassen nabij de turbinelocaties dan wel in het plangebied, aangezien hier geen aanleiding toe is. Er is bij ons geen onderzoek bekend over de gezondheidseffecten van windturbines op de in het plangebied aanwezige diersoorten.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
20IK.0011	9	De omvang van de verstoring door geluid en verlichting is niet inzichtelijk. Niet voor de direct omwonenden maar ook niet voor de mensen die er iets verder vanaf wonen. Door de hoogte van de windmolens kunnen mensen hier tot in de verre omgeving veel hinder van gaan ondervinden.	Het effecten van de windmolens ten aanzien van geluid en verlichting zijn opgenomen in de goede ruimtelijke onderbouwing en de bijbehorende projectMER. Uit het akoestisch onderzoek volgt dat kan worden voldaan aan de normen zoals gesteld in het Activiteitenbesluit art. 3.14a lid 1, die een vastgelegde bescherming biedt voor het woon- en leefklimaat. Voorts is in de GROB, paragraaf 4.2 en in het MER in paragraaf 8.1.5, 9.2.2, 9.7 en 17.3.4 en in bijlage 4 lichthinder vanwege het windpark beoordeeld. Er zijn diverse maatregelen voorgesteld die zowel de veiligheid van het luchtverkeer dienen als de gevolgen voor de natuur en omgeving beperken. In voorschrift 5 van de omgevingsvergunning voor bouwen is zeker gesteld dat voorafgaand aan de bouw een verlichtingsplan wordt opgesteld en moet worden goedgekeurd.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2271	10*	Storend; de nachtelijke verlichting op de Turbines.*	In de GROB, paragraaf 4.2 en in het MER in paragraaf 8.1.5, 9.2.2, 9.7 en 17.3.4 en in bijlage 4 is lichthinder vanwege het windpark beoordeeld. Er zijn diverse maatregelen voorgesteld die zowel de veiligheid van het luchtverkeer dienen als de gevolgen voor de natuur en omgeving beperken. In voorschrift 5 van de omgevingsvergunning voor bouwen is zeker gesteld dat voorafgaand aan de bouw een verlichtingsplan wordt opgesteld en moet worden goedgekeurd.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

Overig				
Corsanummer	Referentie	Zienswijze	Reactie	Leidt tot aanpassing
19IK.2215 19IK.2258	3, 6	Indiener stelt dat het de uitdaging is om benodigde energiemaatregelen zodanig te realiseren dat dit niet te koste gaat van waardevolle landschappen, natuurgebieden en landgoederen in Brabant.	Deze uitdaging wordt erkend. Het project heeft tot gevolg dat een klein gedeelte van het Natuur Netwerk Brabant plaats maakt voor windenergie. Ook maken straks de windmolens onderdeel uit van het nieuwe landschappelijke beeld. Daar staat tegenover dat circa 6,4 hectare permanent nieuwe natuur wordt ingericht. Ook vinden er financiële investeringen plaats voor verbeteringsdoelen van de leefomgeving. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld. Dit is opgenomen als bijlage 4 van de goede ruimtelijke onderbouwing (GROB). Ook paragraaf 6.3 van de GROB gaat hier nader op in. Voorts is in bijlage 2 bij de omgevingsvergunning vergunningvoorschriften opgenomen waarin wordt gesteld dat binnen bepaalde periode na oprichting van het windpark de natuur moet zijn aangelegd en in stand moet worden gehouden.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Initiatiefnemer kan uit de ontwerpvergunning niet afleiden of een Bibobtoets heeft plaatsgevonden.	Een Bibob-onderzoek heeft plaatsgevonden. De uitkomsten van het onderzoek geven geen aanleiding de omgevingsvergunning te weigeren. Vanwege de geheimhoudingsplicht uit artikel 28 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, kan in het (ontwerp)besluit geen informatie worden gedeeld over (de uitkomsten van) het onderzoek.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het voornemen niet voldoet aan het Verdrag van Aarhus, omdat omwonenden in een te laat stadium mogelijkheden tot inspraak hebben gekregen.	Omwonenden zijn op verschillende wijzen betrokken bij het initiatief. Naast de informele klankbordgroep en andere overleggremia, is bij aanvang van het project een notitie reikwijdte en detailniveau ter inzage gelegd en is een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze naar voren te brengen. Ook is eenieder in een vroeg stadium in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op het concept MER, welke voor tussentijds advies is voorgelegd aan de commissie m.e.r. Bovendien is eenieder na het vooroverleg, conform de voorschriften uit de Awb - in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op het ontwerpbesluit. Inspraak over het ontwerpbesluit is - zo volgt uit vaste jurisprudentie van de Afdeling - aan te merken als 'vroegtijdige inspraak op een moment dat alle opties nog mogelijk zijn' als bedoeld in artikel 6 lid 4 van het Verdrag van Aarhus. In dit verband wordt ook verwezen naar AbRS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4210, r.o. 10. Aan het Verdrag van Aarhus is derhalve voldaan.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat een bekend gegeven is dat bewoners als belanghebbend worden beschouwd binnen een straal van 10x de tiphoogte (=2460 meter). Er is niet met iedereen contact opgenomen, en met alle partijen had overlegd moeten worden.	Er is via verschillende kanalen informatie verschaft over (de voortgang) van het project. Alle inwoners van de gemeente Reusel - de Mierden zijn via de gemeentelijke website op de hoogte gehouden van de procedurele voortgang, als ook via de website en nieuwsbrieven van de initiatiefnemers. Daarnaast is een klankbordgroep ingericht waar belanghebbenden zich in hebben gegroepeerd en van informatie worden voorzien, alsmede de input van belanghebbenden is meegenomen in de planvorming. Daarnaast is van de inhoud van het ontwerpbesluit kennis gegeven op de voorgeschreven wijze in het Gemeenteblad, de Staatscourant en in d'n Uitkijk. Een ieder is daarmee in de gelegenheid gesteld op het ontwerpbesluit een zienswijze kenbaar te maken.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat het voorgenomen besluit strijdig is met de opinienota windenergie in het zuiden van Reusel (19-12-2017): 1. Het plan ziet op 11 turbines terwijl door de gemeenteraad is bepaald dat scenario B kon worden uitgewerkt en dat dus in principe medewerking zou worden verleend aan 8 windturbines;	Bij het uitwerken van de varianten als onderdeel van de m.e.r.-procedure is een windpark met 11 windmolens als voorkeursalternatief naar voren gekomen. Initiatiefnemer heeft besloten deze optie verder uit te willen werken. De aanvraag omgevingsvergunning is ook op basis daarvan ingediend. Deze aanvraag is door de gemeente, in samenwerking met de provincie, het waterschap, ODBN en ODZOB beoordeeld en wordt nu voorgelegd aan de gemeenteraad met het verzoek om een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven voor dit initiatief.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	2. Het plan ligt deels binnen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) met als gevolg dat de begrenzing van het NNB moet worden aangepast terwijl is bepaald dat de kaders van de provincie in acht genomen moeten worden.	Punt 2: Per brief heeft de provincie op 25 september 2019 aangegeven dat zij akkoord zijn met het compensatieplan voor wat betreft de aantasting van het NNB. Het compensatieplan staat in paragraaf 6.3 van de goede ruimtelijke onderbouwing (GROB) en is verder opgenomen als bijlage 4 bij de GROB. De provincie stelt in hun brief het volgende: "De ruimtelijke onderbouwing bevat een omschrijving van het te verwijderen NNB, de aard en omvang van de aantasting door verstoring van het NNB en de wijze van compensatie. Naar onze mening is dit op een juist en zorgvuldige wijze omschreven. Wij kunnen dan ook akkoord gaan met het voorgestelde compensatieplan." De herbegrenzing van het NNB is een besluit van Gedeputeerde Staten en wordt genomen voorafgaand aan het besluit tot het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	In de omgevingsvisie gemeente Reusel-De Mierde is vermeld dat het uitbreiding van het aantal windmolens op de eerste plaats denkbaar is in het 'primaat landbouw', terwijl drie windturbines zijn gepland binnen het gebied 'bestendigen bestaande situatie'. In deze gebieden wordt gesteld dat ondergeschikte ontwikkelingen mogelijk zijn, maar indiener ziet niet in hoe een windpark een ondergeschikte ontwikkeling is.	In de omgevingsvisie is voor het gebied dat is aangemerkt als 'primaat landbouw', meer specifiek dan voor de andere strategieën, uitgesproken dat een combinatie met grootschalige energieopwekking hier mogelijk is. Dit betekent dat initiatieven die hierin voorzien, in de basis op een positieve grondhouding krijgen vanuit de gemeente, omdat dit immers onderdeel uitmaakt van de strategie. Het wil echter niet zeggen, dat binnen alle andere strategieën dit niet mogelijk zou zijn. De afweging is anders. De oostelijke rij met windmolens bevindt zich binnen strategie "bestendigen van de bestaande situatie". Deze strategie geldt voor boscomplexen, bedrijventerrein Kleine Hoeven, agrarische cultuurlandschappen, sportcomplexen en groot deel van de dorpskernen. Hierbinnen zijn ontwikkelingen mogelijk, mits aangetoond wordt dat een negatieve invloed van de ontwikkeling op het functioneren van het gebied binnen de ontwikkeling wordt gecompenseerd. Het compensatieplan, opgenomen in paragraaf 6.3 en bijlage 4 van de goede ruimtelijke onderbouwing geeft invulling hoe eventuele negatieve effecten van de ontwikkeling worden gecompenseerd. Daarbij wijze we nog op het gegeven dat als al sprake zou zijn van een ontwikkeling die niet past binnen de Omgevingsvisie, hetgeen in onze ogen nu niet het geval is, de gemeenteraad goed gemotiveerd van de Omgevingsvisie af zou kunnen wijken. Het realiseren van windmolens op basis van tijdelijkheid tasten op de lange termijn de kwaliteiten van dit gebied niet aan. Sterker nog, er ontstaat de mogelijkheid om de kwaliteiten te verbeteren. De gronden hier zijn nu nog grotendeels in agrarisch gebruik. Met de komst van de windmolens worden deze gronden grotendeels omgezet naar gronden die in lijn zijn met de natuurdoelstellingen. Dit past binnen de visie.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2269	7	Indiener mist onderzoek naar de gevolgen zijn van het raken van een turbine door een drone, inclusief effecten van het raken van windturbine door een drone.	Deze gevolgen zijn niet onderzocht omdat realisatie van het windpark het gebruik van het luchtruim zoals weergegeven in de luchthavenregeling onmogelijk maakt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener stelt dat de realisering van een landplaats voor helikopters niet is betrokken bij de beoordeling van het plan.	Dergelijke plannen zijn niet bekend dan wel in een dergelijke fase van ontwikkeling dat dit als onderdeel kan worden beschouwd van de autonome ontwikkelingen behorende bij het plangebied.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2269	7	Indiener mist een planschaderisicoanalyse; er is niet onderzocht wat de financiële gevolgen zijn op inkomsten van derden door het windpark. Het aspect waardevermindering is tevens niet onderbouwd.	De raad heeft in de vergadering van 12 november 2019 besloten een ontwerp verklaring van geen bedenkingen af te geven. Via de openbare stukken van de gemeenteraad op de website reuseldemierden.nl is de besluitvorming omtrent de verklaring van geen bedenkingen te raadplegen. Het raadsvoorstel en het ontwerpbesluit met alle bijlagen is de motivering van dit besluit.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat de ontwerp-verklaring van geen bedenkingen geen enkele motivering bevat, waardoor onduidelijk is of de ontwerpverklaring van geen bedenkingen wel door de gemeenteraad en niet door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	De verklaring van geen bedenkingen is ondertekend door de Griffier. Daarnaast is via de openbare stukken van de gemeenteraad de besluitvorming omtrent de verklaring van geen bedenkingen te achterhalen.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat een analyse ontbreekt van de wijze waarop en de mate waarin dit park, zowel qua omvang als qua locatie, noodzakelijk is voor en effectief bijdraagt aan de invulling van die doelstelling.	In het MER zijn de opbrengstberekeringen opgenomen, waaruit blijkt in welke mate het initiatief bijdraagt aan de doelstellingen ten aanzien van de opwekking van duurzame energie. Daarnaast wordt in het MER tevens inzichtelijk gemaakt welke vermeden emissies er ontstaan door de exploitatie van dit windpark.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat initiatiefnemer geen aandacht heeft besteed aan nabijgelegen Natura 2000-gebieden in België en wijst op de informatie- en overlegverplichting vanuit de ABRvS voor het Nederlands bevoegd gezag met het Belgisch bevoegd gezag	Zowel het in het MER, de Natuurtoets als de Passende Beoordeling zijn de effecten op Natura2000 gebieden in België inzichtelijk gemaakt en beoordeeld. Er is adequaat overleg gepleegd met de aangrenzende gemeenten in België en de provincie Antwerpen. Eerst over de NRD en de MER en later zijn deze partijen op de hoogte gesteld van de terinzagelegging van het ontwerp-besluit. Hierbij is verzocht het besluit op de voorgeschreven wijze in België bekend te maken zodat ook ingezetenen van België een zienswijze kenbaar konden maken. Hiervan is geen gebruik gemaakt.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2268	8	Indiener stelt dat uit de ruimtelijke onderbouwing volgt dat er geen stikstofeffecten zijn en geeft aan dat onderliggende documenten (waaronder een Aerijs-berekening) ontbreken. Indiener is van mening dat effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten.	Zowel de natuurtoets als de passende beoordeling zijn voorzien van een AERIUS berekening. De resultaten hiervan zijn in de documenten gepresenteerd.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Het is onduidelijk of er sprake is van een windmeting, hoe deze windmeting heeft plaatsgevonden en met welk windaanbod uiteindelijk rekening is gehouden bij het bepalen van de energieopbrengst.	In het MER zijn de opbrengstberekeringen opgenomen, waaruit blijkt in welke mate het initiatief bijdraagt aan de doelstellingen ten aanzien van de opwekking van duurzame energie. Daarnaast wordt in het MER tevens inzichtelijk gemaakt welke vermeden emissies er ontstaan door de exploitatie van dit windpark.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
19IK.2258	6	Is in berekening van KNMI rekening gehouden met ont koppeling van luchtlagen?	Om rekening te houden met ont koppeling van luchtlagen is gedetailleerde informatie nodig over het plaatselijke windklimaat. Dit is helaas niet beschikbaar. Dergelijke informatie speelt in een later stadium een meer prominente rol tijdens de windturbineselectie.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.

19IK.2258	6	Het windaanbod is de afgelopen 5 jaar gedaald. Deze trend zet zich door. Is hier verder duidelijkheid over?	Uiteraard treden er jaarlijkse en meerjaarlijkse variaties in gemiddelde windsnelheid op, maar een periode van 5 jaar is in klimaatterminologie te kort om te spreken over een trend. Over de dalende trend bestaat er geen consensus.	Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken.
-----------	---	---	--	---